

In een vorig artikel waarin we het bilan opmaakten van de staking bij Splintex (zie Rood nr. 12) wezen we op het belang van de verkiezing van een stakingscomité en op de bezetting van het bedrijf. We willen hier wat dieper ingaan op die elementen die beslissend zijn voor een succesvolle staking.

Om aan de strijd een antikapitalistisch karakter te geven dat de bakens kan uitzetten voor een nieuwe socialistische en zelfbeheerde maatschappij, zijn de staking met bedrijfsbezetting, de verkiezing van een stakingscomité en arbeiderscontrole cruciale ordewoorden. Het zijn precies die elementen die ontbraken tijdens de lange en moedige staking bij AGC-Fleurus.

We kunnen nochtans niet stellen dat dit te wijten was aan een gebrek aan klassenbewustzijn. Want dat was er zeker. Daarvan getuigen de lange duur van de staking, en de expliciete wil om zich te verzetten tegen de ontslagen, de flexibilisering en precarisering van de arbeidsvoorwaarden (flexibele uren, interimarbeid, het regime met 5 pauzes) en te strijden voor de verdediging van de syndicale vrijheden. Dat zijn drie wezenlijke strijdpunten tegen de neoliberale politiek van de laatste 20 jaar.

Het zwakke punt van de staking situeert zich op een ander niveau. Het gaat hier niet om een a posteriori kritiek, maar wel om een les die we moeten trekken voor de komende gevechten van de wereld van de arbeid.

Aard en functie van een stakingscomité

Het stakingscomité is een orgaan van arbeidersdemocratie en zelforganisatie dat aan het geheel van de arbeiders toelaat zelf hun eigen staking te leiden. Het is samengesteld uit arbeiders die verkozen worden door de algemene vergadering van stakers, en is ook afzetbaar door die laatste. Bij dit comité berust de werkelijke leiding van de staking. Het is dit comité dat onderhandelt met de patroon, en alle voorstellen voorlegt aan de soevereine vergadering van stakers. Die structurering laat toe alle beschikbare energieën optimaal te mobiliseren, geeft reële perspectieven en zet de strijdbaarheid van de stakers in voor de immense taken die de organisatie van een staking met zich meebrengt. Het stakingscomité stelt aan de vergadering voor verschillende commissies te verkiezen, om te helpen bij een aantal taken : actie, finances, propaganda, veiligheid enzovoort. Dank zij dit comité en de commissies krijgt de staking automatisch een nieuwe dimensie. Elke staker is betrokken in het werk, heeft een specifieke taak. Dat laat toe de creativiteit en inventiviteit van alle arbeiders optimaal te laten bloeien, om het gemeenschappelijk gevecht te versterken. Dat is de essentie van het arbeiderszelfbestuur. Een dergelijk comité laat ook toe spanningen en verdeeldheid tussen militanten van het ABVV en het ACV te vermijden.

De bezetting : duale macht binnen het bedrijf

Ook de bezetting van het bedrijf is doorslaggevend. Het gaat hier om een politieke daad die de patronale macht in vraag stelt : " wij bezetten het bedrijf en maken er ons meester van ". Daardoor kunnen de arbeiders bewust worden van hun eigen kracht, wat hun antikapitalistisch klassenbewustzijn aanscherpt. De fundamentele vraag die altijd wordt opgeworpen bij een bezetting luidt wie de baas is in het bedrijf: de directie of de arbeiders ? De bezetting is dus een vorm van machtsdualiteit binnen het bedrijf die aan de stakers toelaat vanaf het begin een gunstige krachtsverhouding op te leggen aan het patronaat. De bezetting moet gestemd worden door de algemene vergadering en opgepikt door het geheel van de stakers, en niet louter door een aantal ervan. Ze veronderstelt een effectieve structurering van de stakers, en dat kan enkel via het stakingscomité en zijn commissies. Eén hiervan heeft de specifieke taak de praktische aspecten van de bezetting te organiseren, onder ander op het vlak van het beheer van de machines.

Dit zijn volgens ons twee sleutelementen om van bij het begin van de staking deze alle kansen op

succes te geven. Want dat is niet op voorhand gegeven.